

Het verleden actueel

Diaconessen

Martine Kwey-Haasdijk

In Amerongen staat een Zendings-Diaconessenhuis. Er zijn, behalve tien gepensioneerde, nog acht actieve diaconessen die hun leven gewijd hebben aan het op deze manier dienen van God. Daarnaast zijn er drie kortverband-diaconessen, die tijdelijk (voor minimaal twee jaar) zich verbonden hebben aan de gemeenschap.

De herkomst van dit diaconessenwerk ligt in Oost-Pruisen. Een opwekkingsbeweging, eind 19e eeuw, maakte dat grote groepen meisjes hun leven in dienst van de Here Jezus wilden stellen. In 1899 werd in Borken het eerste zusterhuis geopend. Om in te mogen treden moest je een persoonlijke bekering doorgemaakt hebben.

Overall in Duitsland worden in die tijd nieuwe Moederhuizen opgericht. In 1923 trekt zuster Johanna Bock de grens over om te evangeliseren onder de vele Duitse dienstmeisjes die in de periode voor de Tweede Wereldoorlog in ons land werken. In Amerongen wordt een Moederhuis voor Nederlandse diaconessen opgezet, op de Amerongse berg. Binnen enkele jaren is het pand al te klein. Er wordt een aanbouw gemaakt met dertig kamers. De term 'Moederhuis' wordt vervangen door 'Zendings-Diaconessenhuis'.

In de oorlog wordt het huis twee keer gevorderd: eerst door de Duitsers, daarna door de Canadezen. Na de oorlog krijgen de diaconessen het dringende verzoek de verpleging van tbc-patiënten op zich te nemen, vooral krijgsgevangenen en mensen die in Duitsland tewerkgesteld geweest zijn. Intussen worden ook de gewone taken flink uitgebreid: kinder- en jeugdwerk, verpleging van chronisch zieke ouderen, kraamverpleging, wijkverpleging. Verder worden er verschillende buitenposten geopend, onder andere in Den Haag en Rotterdam. In de jaren van uitbouw loopt men aan tegen het feit dat er te weinig zusters zijn. Regelmatig treden er zusters uit. Ook gaat de leeftijd van veel zusters meespelen. In 1978 bouwt men het bejaardenoord Elim, als eigen plek voor de steeds grotere groep oudere zusters. Elim is inmiddels gefuseerd met andere zorginstellingen (Zorggroep Charim), die alle zorg verlenen vanuit een christelijke levensovertuiging. Binnen Elim is een afdeling voor palliatieve terminale zorg opgenomen: hospice De Wingerd.

In 2002 besluit men ook echtparen en alleengaanden voor kortere tijd in te schakelen. Hieruit is leefgemeenschap De Akker ontstaan: een groep christenen die ondersteuning biedt aan de gemeenschap van Zendings-Diaconessen in Amerongen. Het doel is: in hun doen en laten iets betekenen voor mensen onder het devies: eenvoudig doen wat je hand vindt om te doen. Een aantal taken van deze leefgemeenschap is nog in ontwikkeling. Inmiddels is wel gestart met een kringloopcentrum (Goed Zo) en een uitvaartonderneming (Diakonos). Wat is er uit het Zendings-Diaconessenhuis voortgekomen? Een heleboel: zomerkampen voor kinderen en jongeren, cursussen en conferenties voor geloofsopbouw, stilteweekenden, wekelijkse kinderclubs, psychosociale hulpverlening ('t Arendsnest in Amsterdam), pastorale en diaconale zorg, niet alleen in Nederland, maar ook in Rwanda. Dit laatste project bestaat al 25 jaar en wordt momenteel uitgevoerd door ruim veertig Rwandese zusters.

Meer informatie kunt u vinden op de website www.zdh.nl of in het boekje *Ontvangen en doorgeven met hart en handen* van drs. M.E. Woudenberg, geschreven voor het zeventigjarig

bestaan van het Zendings-Diaconessenhuis. De gegevens voor dit artikel zijn ontleend aan genoemde website.